

APOKALIPSA PAWŁA

Przekład Paul Kieniewicz

W drugim liście do Koryntian (12,1) św. Paweł, pisząc w trzeciej osobie, opisuje jak został pochwyciony przez ducha i zabrany do trzeciego nieba, gdzie widział rzeczy, którymi nie należy dzielić się z innymi ludźmi. *Apokalipsa Pawła*, z kodeksu V Biblioteki Nag Hammadi, daje nam rozszerzony opis wznoszenia się Pawła przez sfery niebiańskie. Dzieło to zostało napisane prawdopodobnie pod koniec II wieku przez zwolennika Walentyna. Ma podobne cechy do innych opisów wznoszenia się duszy w *Ewangelia Marii* i *Pierwszej Apokalipsie Jakuba*. Inne opisy wznoszenia się duszy pojawiają się w literaturze hermetycznej, takiej jak *Poimanderes* oraz *Dyskurs Ósmego i Dziewiątego* z Nag Hammadi. Ewangelia Marii przedstawia nauczanie o wznoszeniu się duszy, jako ezoteryczną naukę którą Jezus udzielił w sekrecie Marii Magdalenie.

Teksty o wznoszeniu się duszy zwykle umieszczają tę podróż w zaświatach, jako podróż duszy przez sfery poza naszym światem, każda strzeżona jest przez celnika, który sprawdza, czy dusza jest godna, aby przejść dalej. W Apokalipsie Pawła, podobnie jak w innych opisach wniebowstąpienia, dusza musi dać prawidłową odpowiedź na pytania celnika. Tylko dusza, która osiągnęła gnozę, jest w stanie udzielić poprawnej odpowiedzi celnikowi. Apokalipsa Pawła opisuje również proces dusz w czwartym niebie, które z powodu swoich ziemskich uczynków nie mogą przejść dalej lub nie mogą udzielić poprawnej odpowiedzi i muszą powrócić do ludzkiego ciała.

W Logionie 50 Ewangelii Tomasza Jezus udziela swoim apostołom odpowiedzi na pytania, być może wspominając przyszłe spotkanie z celnikami:

50) Jezus powiedział: „Jeśli was zapytają: «Skąd pochodzicie?» powiedzcie im, «Pochodzimy ze światłości, gdzie światłość powstała sama z siebie i objawiła się w swych obrazach». Jeśli was zapytają: «Kim jesteście?» odpowiedzcie: «Jesteśmy Jego synami i wybranymi Żywego Ojca». Jeśli was zapytają: «Jaki jest znak Ojca w was?» powiedzcie im: «Jest nim ruch i spoczynek»”.

Chociaż można uważać nauczanie o wznoszeniu się duszy za przewodnik w drodze po śmierci, to nauczanie jest także aktualne za życia, odnosząc się do drogi inicjacji, stopni w rozwoju duchowym, w których człowiek rozwija swoją świadomość i dzięki gnozie staje się świadomy wyższych sfer duchowych.

Dlaczego główną postacią tu jest św. Paweł? Dla gnostyków ze szkoły Walentyna, był on tym apostołem który uczył nauki ezoterycznej, którą ci którzy otrzymali gnozę, mogli pojąć.

Wypowiedź o Zmartwychwstaniu głosi tę naukę. *Apokalipsa Pawła* udowadnia ludziom, że Apostoł doświadczył dziesiątego, najwyższego nieba za życia, poznał misteria tam i że inni także mogą za życia doświadczyć jego drogi.

Przekład ten bazuję na angielskich wersjach Michael Kaler, Murdock i Mac Rae i na polskim przekładzie ks. prof. W. Myszora.¹

TEKST

Początek tekstu jest uszkodzony. Opisuje, jak Paweł w drodze do Jerozolimy spotyka małe dziecko, i pyta je o właściwą drogę do Jerozolimy.

17 Apokalipsa Pawła1

Spotkanie Ducha na drodze

18, 1

...

na drodze, i powiedział mu: która jest droga do Jerozolimy?

Małe dziecko odpowiedziało mu, powiedz swoje imię...abym pokazał ci drogę. **10** Malec znał Pawła. Te słowa były jego sposobem, aby z nim nawiązać rozmowę. Małe dziecko rzekło **15** mówiąc: znam ciebie, Pawle, wiem kim jesteś, ty jesteś tym, którego pobłogosławiono w łonie twojej matki. **20** Zobaczyłem, że jesteś w drodze do Jerozolimy, do swych apostołów ...i wysłano mnie tobie.

Ja jestem Duchem który jest z tobą.

Obudź twój umysł

19, 1 Obudź się.(oto) całość archontów, Zwierzchności, Archaniołów, Mocy, i całego świata demonów, tego, który stworzył ciała, dla nasienia dusz. I gdy zakończył tę wypowiedź, **10** rzekł do mnie: obudź swój umysł Pawle i zobacz, że ta góra na którą wchodzisz, jest górą Jerycha, abyś poznał rzeczy ukryte w tych rzeczach, które są jawne. **15** Pójdiesz do dwunastu apostołów, to duchy wybrane i oni pozdrowią ciebie. Podniósł on swoje oczy w górę i zobaczył ich **20** i pozdrowili go.

Duch prowadzi Pawła do trzeciego nieba

Wtedy Duch święty, który z nim rozmawiał, uchwycił go na wysokość aż do trzeciego nieba i przeszedł dalej **25** w górę do czwartego nieba. Odezwał się do niego Duch święty mówiąc to: Spójrz i zobacz swój obraz na ziemi. I spojrział **30** w dół, i zobaczył tych, którzy byli na ziemi. Zobaczyłna ...**20,1**i zobaczył...dwunastu apostołów po jego prawicy i lewicy podczas stwarzania. Duch zaś **5** poruszał się przed nimi.

¹ Myszor, W. (1972). Apokalipsa Pawła. Ruch Biblijny i Liturgiczny, 25(1), 22–29.
Michael Kaler (2008), Flora Tells a Story: The Apocalypse of Paul and Its Contexts, Wilfred Laurier University Press, 272 str.
Murdock, William R.; MacRae, George W. (1979). Nag Hammadi Codices V, 2-5 and VI with Papyrus Berolinensis 8502, 1 And 4. Boston: Brill. pp. 47–48.

Próba duszy w czwartym niebie

Ujrzałem w czwartym niebie aniołów różnego rodzaju, aniołowie sprowadzali jakąś duszę z krainy zmarłych. **10** Umieścili ją w drzwiach czwartego nieba i chłostali ją. Dusza odpowiadała mówiąc to: Jaki grzech popełniłam **15** na świecie? Odpowiedział celnik, który siedział w czwartym niebie mówiąc to: Nie godziło się tobie czynić tych nieprawości w świecie umarłych. **20** Dusza odpowiadała mówiąc to: przyprowadź świadków, niech mówią w jakim ciele zachowałam się niegodziwie. Przynieście księgę, aby z niej czytano. **25** Pryśli trzej świadkowie. Pierwszy wypowiedział się, mówiąc, Czy to nie ja byłem w ciele o drugiej godzinie? Sprzeciwiałem się tobie, aż stałaś się **21,1** pełna gniewu, złości i zawiści? A drugi odezwał się i rzekł: Czy ja nie byłem **5** na świecie? Zjawiłem się o piątej godzinie i zobaczyłem ciebie. A oto teraz, obecnie upominam ciebie z powodu zabójstwa, któregoś dokonała. Odrzekł trzeci mówiąc to: **10** Czy ja nie przyszedłem do ciebie o dwunastej godzinie dnia, gdy słońce już zachodziło, dałem ci ciemność aż skończyłaś grzeszyć?

15 Gdy dusza to usłyszała popatrzyła w dół i zasmuciła się wielce. Potem popatrzyła w górę i rzucili ją. Zrzuć ją **20** do ciała, które przygotowano. Na tym skończył się proces.

Duch prowadzi przez bramy

Moje oczy podniosłem w górę i zobaczyłem Ducha, który powiedział mi: **25** Pawle, pójdz ze mną. Zaś ja poszedłem, otworzyła się brama i wszedłem do piątego nieba. Zobaczyłem zaś towarzyszących mi **30** apostołów idących ze mną **22.1** póki Duch nas dalej prowadził i zobaczyłem jakiegoś wielkiego anioła w piątym niebie, który trzymał żelazną laskę w swej ręce. **5** Było z nim jeszcze trzech innych aniołów. I spojrzałem na ich twarze. Oni zaś współzawodniczyli między sobą. Bicz mieli w swych rękach pędząc dusze **10** na sąd. Ja zaś szedłem z Duchem i otwarto mi bramę. Więc weszliśmy do szóstego nieba i zobaczyłem towarzyszących mi apostołów **15** idących ze mną. A Duch święty prowadził mnie na ich czele. I popatrzyłem w górę i zobaczyłem ogromne światło, które świeciło w dół, aż do piątego nieba. Odezwałem **20** się mówiąc to do celnika; który był w szóstym niebie: Otwórz mi i Duchowi świętemu, który jest przede mną. Otworzył mi bramę do siódmego nieba.

Starzec w siódmym niebie

25 Zobaczyłem starego człowieka ...światłości... ..białego.....w siódmym niebie... ..świecącego siedem **30** razy jaśniej od słońca. Odezwał **23.1** się ten starzec mówiąc to do mnie: Dokąd chcesz iść, Pawle, błogosławiony i wybrany już w łonie swej matki? **5** Ja zaś spojrzałem na Ducha, a on skinął mi głową mówiąc do mnie: Mów z nim. Odpowiedziałem mówiąc to do starca: Chcę pójść do miejsca **10** z którego pochodzę. I odpowiedział mi starzec: Skąd jesteś? Odrzekłem sam mówiąc to: Chcę dojść do świata zmarłych, abym wziął do niewoli **15** tę właśnie niewolę, którą oni uczynili niewolą w czasie niewoli babilońskiej. Odpowiedział mi starzec i rzekł: W jaki sposób będziesz mógł **20** umknąć mi? Spójrz i zobacz te Władze i te Moce. Powiedział mi Duch mówiąc to: Daj mu znak, który masz w ręce i **25** wypuści cię. I wtedy dałem mu znak. On zwrócił swoją twarz w dół, do swego stworzenia i do tych, którzy byli jego Mocami.

Wejście do Ogdoady

A wtedy otworzyło się siódme **30** niebo i weszliśmy do **24.1** Ogdoady. Zobaczyłem Dwunastu apostołów. Oni pozdrowili mnie i weszliśmy do dziewiątego nieba. **5** Pozdrowiłem tych wszystkich, którzy byli w dziewiątym niebie i weszliśmy do dziesiątego nieba. Ja zaś pozdrowiłem towarzyszącego mi Ducha.

Apokalipsa Pawła